

Craggagh National School

Plean Scoile don Ghaeilge

2012

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

*Tel: 094 9365177 Email: Prínicipal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie*

Plean Scoile don Ghaeilge **Scoil Náisiúnta Creagach,** **Ball Áluinn.**

Ar Aghaidh le Cheile

Réamhráiteas

(a) Cuireadh an phlean le chéile ar an 20/01/2012

Bhí gach múinteoir i láthair ó rang naíonáin shóisearacha go dtí rang 6. .

Tá an phlean bunaithe ar shaineolas na múinteoirí, ar laethanta inséirbhíse agus ar laethanta pleanála. Rinneamar stáidéir agus scrudu ar na cleachtaí ab fhearr i scoileanna eile agus na cleachtaí ar leith ar éirigh leo.

(b) Tá gá leis an bplan seo;

- Chun cabhrú linn an Curaclam a chur i bhfeidhm agus a chur in oiriúint d'ár scoil
- Ionas go mbeidh fhios ag gach duine cad atá ar siúl tríd an scoil
- Go mbeidh leanúnachas agus forbairt ó rang go rang
- Mar áis sa scoil le haghaidh múinteoirí nua/ionadaí
- Chun go mbeidh treoir chinnte againn i múineadh agus úsáid na Gaeilge

Fís agus Aidhmeanna

Fís

- Spéis agus suim a chothú sa Ghaeilge trí na páistí a spreagadh chun í a úsáid in atmaisféar taitneamhach
- Cuirtear béim ar labhairt na Gaeilge
- Ag fágáil rang a sé beidh muinín ag na páistí i gcomhair an Ghaeilge a úsáid agus cumarsáid simplí a dhéanamh trí Ghaeilge
- Tá an Ghaeilge le feiceáil sa scoil. Tá béim ar an gcultúr Gaelach m.sh. ceol, Comortaisí m.s. scór, peil Ghaelach, Seachtain na Gaeilge, srl

Aidhmeanna

Is mian linn na haidheamma seo a bhaint amach;

- Gaeilge a úsáid chomh minic agus is féidir i rith an lae
- Taitneamh agus pléisiúr a bhaint as foghlaim na Gaeilge
- Dearcadh dearfach i leith na Gaeilge agus spéis agus dúil inti a chothú
- Cumas éisteachta agus labhartha an pháiste a fhorbairt agus a m(h)uinín chun an Ghaeilge a úsáid a chothú
- Cumas léitheoireachta agus scríbhneoireachta an pháiste a chothú ó rang a dó ag leibhéal a oireann dó/di féin agus don chinéal scoile
- Éisteacht, labhairt, léitheoireacht agus scríobhneoireacht a fhorbairt ar bhealach comhtháite

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

*Tel: 094 9365177 Email: Prínicipal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie*

- Feasacht teanga agus feasacht cultúrtha a chothú
- Cúram a dhéanamh d'fhorbairt iomlán an pháiste
- Cur le líofacht, le cruinneas foghraíochta agus le saibhreas teanga an pháiste
- Go mbeadh 'Gaeilge beo' sa scoil réadúil, ag baint le saol an pháiste

Ábhar an Phlean:

1. Curaclam na Gaeilge

Cur Chuige Cumarsáideach:

Cuirtear béim ar an gcumarsáid sa scoil seo. Tuigimid sa scoil seo go bhfuil trí tréimhse i ngach ceacht Gaeilge:

- An Tréimhse Réamhchumarsáide
- An Tréimhse Cumarsáide
- An Tréimhse Iarchumarsáid

Bainimid úsáid as cluichí teanga, comhrá beirte, drámaíocht agus Gaeilge a úsáid go neamhfhoirmiúil timpeall na scoile chun feabhas a chur ar labhairt na Gaeilge.

Feidhmeanna Teanga

Is é is ciall le feidhm teanga ná an úsáid a bhaineann duine as an teanga chun cuspóir éigin cumarsáide a bhaint amach, mar shampla cuireadh a thabhairt, rud a iarraidh, cead a lorg, mian a chur in iúl, srl. Is iad na feidhmeanna teanga croílár an churaclam Ghaeilge, agus beidh said le comhlíonadh i ngach gné den chumarsáid, pé acu ag éisteacht, ag labhairt, ag léamh nó ag scríobh atá an páiste. (Curaclam na Bunscoile – Teanga lch 18)

Is iad na chatagóir feifhmeanna ná;

- Caidhreamh sóisialta a dhéanamh
- Eolas a thabhairt agus a lorg
- Dearcadh a léiriú agus a lorg
- Dul i gcion ar dhuine
- Struchtúr a chur ar chomhrá
- Soiléiriú a lorg i gcomhrá

Tá an-bhéim ar na feidhmeanna teanga sa scoil seo. Beidh liosta de na feidhmeanna teanga ar fail i ngach seomra ranga.

Snáitheanna an Churaclam

Tá ábhar teagaisc agus foghlama an churaclam Ghaeilge eagraithe faoi cheithre shnáithe;

- Éisteacht
- Labhairt
- Léitheoireacht
- Scríobhnóireacht

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

*Tel: 094 9365177 Email: Prínicipal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie*

Éisteacht: go neamhfhoirmiúil i rith an lae; go foirmiúil i rith ceachta (m.sh. rainn, éist agus tarraing, dánta, srl)

Labhairt: go neamhfhoirmiúil chomh minic agus is féidir i rith an lae, go foirmiúil sa cheacht (m.sh. cluichí teanga, scéalaíocht, ról-ghlacadh, srl)

Léitheoireacht: ullmhúcháin don léitheoireacht (m.sh. rainn, pictiúrleabhair, prionta Gaeilge sa timpeallacht - ar na ballaí, lipéid ar rudaí áirithe, fógraí do na páistí Ullmhúcháin don léitheoireacht: naíonáin bheaga - Rang 2. Tús na léitheoireachta fhoirmiúil: nuair a bhíonn bonn maith faoi chumas tuisceana agus cainte an pháiste. De ghnáth ní thosófar roimh rang 2 (Curaclam na Bunscoile - Teanga Ich 10). Scileanna léitheoireachta a fhorbairt: téacsanna agus tascanna léitheoireacht scéalta sna leabhair atá in úsáid, dánta, amhráin, cuir abairtí in ord, léigh agus tarraing pictiúr, srl.

Scríobhnóireacht: tús na scríobhnóireachta - nuair a bheidh bunús maith faoi thuiscint agus faoi labhairt na teanga. De ghnáth cuirfear tús leis an scríobhnóireacht i rang 2 (Curaclam na Bunscoile - Ich 10). Tascanna scríobhnóireachta: ailt, scéalta, litir, cárta poist, srl. Mar thorradh, beidh eolas ag gach múinteoir sa scoil seo ar na cuspóirí a ghabhann lena rang-ghrúpa féin (féach Curaclam na Gaeilge).

Comhtháthú na Snáitheanna

Tarlaíonn sé go nádúrtha go bhfuil na snáitheanna fite fuaite le chéile. Tá béim ar labhairt ach go háirithe. Cuirimid béim ar labhairt agus éisteacht sula ndéanaimid léitheoireacht agus scríobhnóireacht.

Téamaí, Straitéisí agus Modhanna Múinte

Téamaí

Is comhthéacs iad na téamaí seo chun na feidhmeanna teanga a mhúineadh. Beidh an ábhar teagasc bunaithe ar na téamaí ionas go mbeadh nasc idir an foghlaim agus saol laethúil an pháiste. Ní miste don mhúinteoir topaicí a roghnú as na téamaí agus iad a leathnú amach chun ábhar atá spéisiúil don pháistí a úsáid;

- **Mé Féin**
- **Sa Bhaile**
- **An Scoil**
- **Bia**
- **Siopadóireacht**
- **Caitheamh Aimsire**
- **Éadaí**
- **An Aimsir**
- **Ócáidí Speisialta**
- **An Teilifís**

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

*Tel: 094 9365177 Email: Prínicipal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie*

Straitéisí

Bainfear úsáid as na straitéisí seo a leanas chun seans a thabhairt do na páistí an teanga a chleachtadh;

- Cluichí teanga
- Tascanna agus fadhbanna
- Druileanna
- Drámaíocht
- Físeáin
- Téipeanna agus CDs
- Seanfhocail
- Filíocht: rann, dánta, amhráin, rabhlóga, tomhais, srl.
- Agallaimh (Cómhrá beirte)
- Scéalaíocht

Modhanna Múinte

Múinfear an teanga tríd úsáid a bhaint as na modhanna múinte;

- An Modh Díreach – m.sh. Seo ríomhaire
- Modh na Sraithe – m.sh. D'éirigh mé ar maidin. Ghlan mé m'fhiacra. D'ith mé mo bhricfeasta
- Modh na Lánfhreagartha Gníomhaí - m.sh . Éist agus déan: cur suas do lámh, bí ag rith, srl
- Modh Cioslabhartha – m.sh. éisteacht le téipeanna, CDs, cluiche bingo, éist agus tarraing, srl
- Modh Ciosamharc – m.sh. deilbhíní, fiseáin, pictiúir
- Modh na Ráite – m.sh. Is mise Tomás.....abair é (agus agallaimh ar siúl)/ Is maith liom úll....abair é

Gaeilge Neamhfhoirmiúil

Úsáid na Gaeilge i rith an lae;

Déanfar iarracht an Ghaeilge a úsáid go feidhmiúil i rith an lae taobh amuigh den ceacht Gaeilge: sa seomra ranga, sa chlós, san halla, srl. Moltar an Ghaeilge a úsáid chomh minic agus is féidir i dtaispeántaisí, fógraí, postaerí, srl. Istigh agus lasmuigh den seomra ranga. Is féidir an Ghaeilge a úsáid amanta áirithe i rith an lae;

- Am maidin
- Am rolla
- Am sosa
- Am loin
- Am baile
- Teachtaireachtaí

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

*Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie*

Gaeilge Neamhfoirmiúl

	Naíonáin	R1 & R2	R3 & R4	R5 & R6
Caidream h Sóisialta				
beannú do dhuine P.28 "modh an aoibhnis"	◆ Dia duit ◆ Dia is Muire duit ◆ tá fáilte romhat	◆ Dia díbh ◆ Dia's Muire díbh ◆ Dia's Muire duit 's Pádraig	◆ go mbeannaí Dia duit. ◆ móra duit ar maidin. ◆ rath Dé ort.	◆ bail ó Dhia ort ◆ gurb amhlaidh duitse
slán a fhágáil	◆ slán leat. ◆ slán agat.	◆ slán libh. ◆ slán agaibh.	◆ go dté tú slán ◆ feicfidh mé amárach thú.	◆ go n-eirí an bóthar leat ◆ chífidh mé thú
glaoch ar dhuine	◆ a mhúinteoir (fir 's mná)	◆ a Phóil ◆ a Mháire		
aird a lorg	◆ tar anseo ◆ gabh mo leithscéal. ◆ más é do thoil é.		◆ noiméad amháin ◆ Éistigí ◆ led' thoil	◆ an féidir liom? ◆ labhair liom ◆ abair liom

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

	◆ go raibh maith agat.		◆ le bhur dtoil ◆ ba mhaith liom	
bualadh le duine	◆ conas tá tú ◆ an bhfuil tú go maith?	◆ táim go maith ◆ nílim go maith	◆ conas tánn tú? ◆ buíochas le Dia	◆ le cúnamh Dé
cur in aithne				◆ seo é Seán ◆ seo í Siobhán
comhghairdeas a dhéanamh	◆ breithlá shona duit ◆ An-bhuachaill ◆ An-chailín	◆ maith thú	◆ togha iarracht	◆ togha fir ◆ togha mná
cómhbhrón a dhéanamh	◆ tá brón orm	◆ tá fíor bhrón orm	◆ mí-ádh	
Soiléirú a Lorg				
easpa tuisceanna a léiriú		◆ an dtuigeann tú? ◆ ní thuigim	◆ tuigimid ◆ lámha suas éinne nach dtuigeann	

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

cabhair a lorg		◆ cén gaeilge atá ar...?	◆ cad is brí le...?	◆ conas a déarfá?
litríú a lorg		◆ arís	◆ abair é sin arís ◆ litrigh	◆ conas a litreofa?
athrá a lorg		◆ arís	◆ abair é sin arís	
Dul i gcion ar dhuine				
cead a lorg, a thabhairt is a dhiúltú	◆ an bhfuil cead agam dul go dtí an leithreas	◆ an bhfuil cead agam mo lámha a ní ◆ ceart go leor	◆ níl cead agat ◆ fan go fóill	
buíochas a léiriú	◆ go raibh maith agat ◆ buíochas le Dia	◆ go raibh míle maith agat	◆ míle buíochas	◆ go méadaí Dia do stór

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

smaoineamh a chur chun cinn		◆ ar mhaith leat	◆	◆ cad mar gheall
iarraidh ar dhuine rud éigin a dhéanamh	◆ stad ◆ ná dein ◆ dún an doras más é do thoil é ◆ tabhair dom ◆ seo duit	◆ ná dein ◆ ar aghaidh libh	◆ ba bhreá liom	◆ an féidir leat
duine a ghríosadh			◆ lean ort	
magadh faoi dhuine				◆ há! há! ar chuala tú an scór
cuireadh a thabhairt, a dhiúltú, glacadh leis nó fiosrú faoi			◆ ar mhaith leat teacht go dtí mo chóisir? ◆ ní féidir liom ◆ ba mhaith ◆ cá mbeidh sí ar siúl	◆ an dtiocfaidh tú go dtí mo theach? ◆ tiocfaidh cinnte. ◆ ba bhreá liom, go raibh maith agat. ◆ cén t-am a thosóidh sí?

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

foláireamh a thabhairt do dhuine		♦ bí cúramach	♦ tóg go bog é ♦ tabhair aire	
			♦ is mise....is airde ♦ is óige ♦ is sinne ♦ is ísle	
maíomh	♦ tá snámh agam			
dushlán duine a thabhairt	♦ an féidir leat? ♦ is féidir liom	♦ ábalta	♦ ní féidir leatsa é sin a dhéanamh	♦ an bhfuil tusa in an poc saor a thógáil? ♦ ar mo chumas

**Dearcadh
a léiriú's a
lorg**

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

eolas nó aineolas léiriú nó fiosrú fúthu	♦ tá a fhios agam / níl		♦ tá / níl	♦ cé hé sin? ♦ an cuimhin leat?
cinnteacht	♦ tá / níl	♦ tá / níl	♦ cinnte	♦ táim/nílím cinnte
leibhéal dochúlachta Is dócha gan amhras			♦ is dócha ♦ gan amhras	♦ sílim ♦ measaim
is féidir				♦ b'fhéidir go dtiocfaidh
seans				♦ níl aon seans againn
taitneamh nó easpa taitinimh a léiriú	♦ is maith liom ♦ ní maith liom bainne (m.sh.)	♦ is breá liom	♦ is fuath liom ♦ an maith leat? ♦ is/ní maith liom	♦ is/ní maith liom peil a imirt
mianta a léiriú nó fiosrú fúthu			♦ ar mhaith leat? ♦ ba mhaith/Níor mhaith	♦ ba mhaith liom dul go dtí an pictiúrlann
rogha a léiriú nó fiosrú fúithi		♦ b'fhearr liom	♦ cioca is fearr leat ♦ is fearr liom	♦ cioca ab fhearr leat? ♦ b'fhearr liom

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

leithscéal a ghabháil	◆ gabh mo leithscéal	◆ tá brón orm		
sásamh	◆ go maith	◆	◆ tá sé go hífásach	◆ ar fheabhas ◆ go diail
aontú nó easaontú	◆	◆ tá/níl ◆ is ea/ní hea	◆ bhris / níor bhris	◆ tá sé sin fíor /bréagach
ábaltacht nó easpa ábaltachta a léiriú	◆	◆ is féidir liom rothaíocht ◆ ní féidir liom	◆ tá snámh agam ◆ in ann / ábalta	◆ in inmhe ◆ ar mo chumas
Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste				
séanadh				◆ d'fhág tú an clós/níor fhág
maithiúnas a léiriú			◆ tá go maith ◆ tá sé sin ceart go leor	
tacaíocht a léiriú			◆ go breá ◆ lean ar aghaidh	

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

an rolla	◆ táim anseo ◆ tá sé/sí as láthair			
díoma a léiriú				◆ is mór an trua é sin ◆ tá díoma orm
dócha a léiriú				◆ tá súil agam le ◆ táim an tnúth le
ligean air/uirthi		◆ ó, tá tinneas cinn orm (tinneas fiacaile, tinneas bhoilg	◆ is fathach mé ◆ is féidir liom....	◆
scéalta a chumadh		◆ ar maidin	◆ lá amháin ◆ inniu an Mháirt	
léiriú gur gá nó nach gá rud éigin a dhéanamh			◆ caithfidh mé/ ◆ ní chaithfidh mé	◆ beidh orm ◆ ní bheidh orm
Eolas a thabhairt agus a lorg				

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

aithint	◆ seo é ◆ cad é seo/sin?	◆ sin í ◆ sin é	◆ is madra é sin	◆ fear mór is ea é
tuairisciú	◆ cad is ainm duit? ◆ x is ainm dom	◆ tá Dónal ag ithe	◆ tá sé ag ithe a bhricfeasta	
ceartú			◆ tá mo chótosa gorm ◆ ní leatsa é ◆ is liomsa é	◆ madra atá agam sa bhaile
ceisteanna	◆ cé hé sin? ◆ cad é sin? ◆ an bhfuil? ◆ tá / níl	◆ cén dath atá ar an liathróid? ◆ cé leis? ◆ ar tháinig? ◆ tháinig / níor tháinig	◆	◆ conas? ◆ cén fáth? ◆ cad é an dóigh? ◆ cathain? ◆ cén t-am? ◆ cén ◆ cá h'áit
<u>Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste</u>				
cómhrá a oscailt			◆ ar chuala tú? ◆ tú féin atá ann ◆ tá an lá go deas	◆ tá tú ag obair go cruá

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

féincheartú			<ul style="list-style-type: none"> ♦ ó, gabh mo leithscéal ♦ ó, ní hea, ach ♦ ní ag an sos beag ach 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ó, ní hea, ♦ fan go bhfeicfidh mé
cur síos a chéanamh céim ar chéim			<ul style="list-style-type: none"> ♦ ar dtús.... ♦ ansin.... ♦ tar éis tamaill 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ i dtosach báire ♦ faoi dheireadh
coimriú			<ul style="list-style-type: none"> ♦ sin an méid ♦ sin uile 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ agus mar sin, ní bheidh ♦ de dheasca
deireadh a chur leis an gcomhrá			<ul style="list-style-type: none"> ♦ bhuel, sin é? ♦ ceart go leor mar sin! ♦ tá deifir orm anois ♦ sin an scéal 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ caithfidh mé imeacht. ♦ beidh mé ag caint leat sin ♦ feicfidh mé arís thú

Feidhmeanna Teanga : Catagóir: Caidreamh sóisialta a dhéanamh

Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste beannú do	Naíonáin	Ranganna 1 agus 2	Ranganna 3 agus 4	Ranganna 5 agus 6
	Dia duit.	Dia duit a	Dia is Muire duit.	Dia is Muire

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

dhuine	Dia is Muire duit. Tá fáilte romhat.	mhúinteoir, a athair srl Dia daoibh. Dia is Muire duit/daoibh. Conas atá tú?	Dia is Muire duit is Pádraig.	daoibh. Dia is Muire duit/daoibh is Pádraig.
slán a fhágáil	Slán.	Slán anois. Slán go fóill. Slán agus go raibh maith agat.	Slán tamall. Slán abhaile.	Slán agus go n- éirí an bóthar leat. Feicfidh mé tú/sibh níos déanaí/amarach.
glaoch ar dhuine	A mhúinteoir. Tar anseo.	A athair. A Mháire A Sheáin	A fhreastalaí. A dhuine uasal. A bhean uasal.	
aird a lorg	An bhfuil sibh ag éisteacht? Tá/Níl Tar anseo.	Gabh mo leithscéal. An bhfuil sibh réidh/ullamh? Tá/Níl	Nóiméad amháin más é do thoil é. Éistigí.	An féidir liom labhairt leat /ar feadh nóiméad / rud éigin a fháil
bualadh le duine	An bhfuil tú go maith?	Conas atá tú? go maith. Tá mé tinn. srl	Aon scéal nua.	
cur in aithne	Seo é / í. Seo x. Sin X.			

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

*Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie*

comhghairdeas a dhéanamh	Maith an buachaill. Maith an cailín.	Lá breithe sona duit.	Maith thú.	Comhghairdeas.
comhbhrón a dhéanamh	Á. Tá brón orm.		Mí-ádh.	Deanaim comhbhrón leat. Beidh lá eile agat/agaibh.

Catagóir: Soiléiriú a lorg i gcomhrá

Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste	Naíonáin	Ranganna 1 agus 2	Ranganna 3 agus 4	Ranganna 5 agus 6
easpa tuisceana a léiriú			Ní thuigim. Cé mhéad atá air?	Ní feidir liom é a dhéanamh.
cabhair a lorg			An féidir leat cabhrú liom? Cad is brí le x ?	Conas a deireann tú / a déarfá?
litriú a lorg			Litrigh x más é do thoil é. Cén Ghaeilge atá ar x ?	Conas a litríonn tú / litreofá ?
athrá a lorg			Abair é sin arís	Abair é go mall

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

			más é do thoil é.	le do thoil.
--	--	--	-------------------	--------------

Catagóir: Dul i gcion ar dhuine nó ar dhaoine eile

Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste	Naíonáin	Ranganna 1 agus 2	Ranganna 3 agus 4	Ranganna 5 agus 6
cead a lorg, a thabhairt, agus a dhiúltú	Leithreas más é do thoil é? An bhfuil cead agam dul amach / dul go dtí an leithreas? Tá/Níl.	An bhfuil cead agam x a fháil/ mo lámha a ní/bior a chur ar mo pheann luaidhe? Tá / Níl. Ceart go leor. Brostaigh. Ar aghaidh leat. Níl cead agat x a fháil.	An bhfuil cead agam an fhuinneog a oscailt/an doras a dhúnadh? Tá / Níl. Fan go fóill.	An bhfuil cead agam teacht isteach / bheith ar dtús?
buíochas a léiriú	Go raibh maith agat.	Go raibh míle maith agat.		Míle buíochas.
smaoineamh a chur chun cinn		An féidir linn? An bhfuil cead againn?	Cén fáth nach féidir linn x a dhéanamh?	Cad mar gheall ar?
iarradh ar dhuine rud éigin a dhéanamh	Dún an doras. Seas sa líne. Croch suas do chóta.	Faigh an leabhar rolla/ x. Tóg amach X. Pioc suas na páipéir.	Suígí síos. Seasaigí suas. Tógaigí amach na leabhair,	

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

	Suigh síos / seas suas. Stop. Faigh, tabhair dom, déan, ná déan. Oscail do leabhar. Cuir an x ar an mbord.	Glan an clár dubh	Déanaigí Bigí Teigi	
duine a ghríosadh			Lean ort. Ar aghaidh leat.	
magadh faoi dhuine			Is pleidhce thú.	Ar chuala tú an scór?
cuireadh a thabhairt, a dhiúltú, glacadh leis nó fiosrú faoi			Ar mhaith leat teacht go dtí mo theach, mo chóisir srl. Ba/Níor mhaith liom. Cá mbeidh sé ar siúl? Cén t-am? Cén dáta / lá? Ní féidir liom mar	An dtiocfaidh tú go dtí ... ? Tiocgaidh / Ní thiocfaidh. Go raibh maith agat don chuireadh / ach ní féidir liom dul mar
foláireamh a thabhairt do dhuine	Bí ag siúl. Ná bí ag rith.	Tóg go bog é. Ná bí ag	Ná bígi ag x. Ná bígi ag x nó	Go deas réidh más é bhur dtoil

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

	Ná bí ag caint.	pleidhcíocht. Bí/bígí curamach. Tabhair aire.	é.
stádas a fhógairt nó a cheistiú			Is mise an duine is fearr sa rang. Is mise laoch na himeartha.	Conas gur tusa ?
maíomh	Tá mé go maith ag _.	Tá mé go hiontach ag __.	An bhfaca tú é sin?	Is mise an duine is fearr / ag ____.
dúshlán duine a thabhairt			Ní feidir leat é sin a dhéanamh.	Geallaim duit nach féidir leat X a dhéanamh.

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

Catagóir: Dearcadh a léiriú agus a lorg

Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste	Naíonáin	Ranganna 1 agus 2	Ranganna 3 agus 4	Ranganna 5 agus 6
eolas nó aineolas, cuimhne nó easpa cuimhne a léiriú agus fiosrú fúthu		Tá/níl a fhios agam. An bhfuil a fhios agat?	An cuimhin leat? Is/ní cuimhin liom. Níl a fhios agam cá bhfuil Níl a fhios agam cé a ...	An bhfuil aithne agat ar an duine seo? Tá / Níl.
cinnteach, éiginnteacht, féidearthacht a léiriú, fiosrú fúthu	Tá / Níl 'Sea / Ní hea		Tá / Níl mé cinnte. An bhfuil tú cinnte? Tá / Níl	Ca bhfuil an x? Níl mé cinnte. B'fhéidir go bhfuil sé ...
leibhéal dóchúlachta a léiriú agus fiosrú faoi			Cá bhfuil Sinéad? Is dócha go bhfuil sí tinn.	B'fhéidir go bhfuil sé san ospidéal / tinn. An mbeidh sé anseo / an bua againn an dóigh

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

is dócha gan amhras is féidir gan seans				leat? Beidh gan dabht / gan amhras. Níl /Tá mé cinnte.
taitneamh nó easpa taitnimh a léiriú	An maith leat? Is/ní maith liom.	Is breá liom. Is fuath liom. Is fearr liom.	Ar mhaith leat? Ba/níor mhaith liom. Is fearr liom x ná y.	An dtaitníonn _ leat? Taitníonn / Ní thaitníonn. B'fhearr liom x ná y.
Mianta a léiriú nó fiosrú fúthu	An bhfuil sé go deas / maith? Tá / Níl.	Ar mhaith leat milseán? Ba mhaith liom / Níor mhaith liom.	Ba mhaith liom x. Ar mhaith leat éisteacht leis an téip? Ba mhaith liom.	Ba mhaith liom deoch a fháil / leabhar a léamh / leabhar nua a cheannach / dul ag snámh / dul amach ag súgradh. Ar mhaith leat? Cad ba mhaith leat a dhéanamh?
rogha a léiriú agus fiosrú fúithi		Is fearr liom x. Cé acu is fearr	Is fearr liom x ná y.	Cé acu ab fhearr leat ...?

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

		leat?		B'fhearr liom x ná y.
leithscéal a ghabháil	Tá brón orm.		Gabh mo leithscéal.	
sásamh nó míshásamh a léiriú nó fiosrú fúthu	Go maith! Go deas!	Go dona!	Tá / Níl sé sin go maith / go dona. Cad a cheapann tú? Ar fheabhas / go dona.	An bhfuil sé seo go maith (an dóigh leat) ? Tá / Níl
aontú nó easaontú le ráiteas	Tá / Níl	Is ea. / Ní hea Fíor / bréagach	Briathra dearfa agus diúltach san Aimsir Chaite msh Bhris / Níor bhris. Tá / Níl an ceart agat.	Aontaím / Ní aontaím An naontaíonn tú?. Tá sé sin fíor / bréagach. Níl sé sin fíor.
ábaltacht nó easpa abaltachta a léiriú	Is féidir liom. Ní féidir liom. An feidir leat x?	An féidir leat x?	Is féidir liom leadóg a imirt / sacar a imirt. An bhfuil tú in ann.....? Tá /Níl. Tá mé in ann Níl mé in ann	Is féidir liom x a scríobh / x a dhéanamh / x a bhriseadh srl.
séanadh	(An raibh tú ag	(An bhfaca tú ?) Ní	(Ar fhág tú?) Níor	(Ar bhuail tú?)

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

	gaire?) Ní raibh.	fhaca. (Ar chuala tú?) Níor chuala. (Ar thóg tú?) Níor thóg.	fhág. (Ar bhris tú?) Níor bhris.	Níor bhuail (Ar chaill tú?) Níor chaill.
maithiúnas a léiriú	Tá brón orm. Ceart go leor.	Tá go maith. Tá sé ceart go leor.	Tá brón orm, ní fhaca mé tú. Tá brón orm, ní raibh a fhios agam go raibh tú ansin.	Ní raibh a fhios agam gur leatsa é.
tacaíocht a léiriú	Maith thú. Go deas. Go maith. Tá tú an-mhaith.	Ar fheabhas. Go hiontach. Go breá. Maith sibh. Lean ar aghaidh. Tá sé sin go maith.	Beidh tú go breá – ar aghaidh leat.	
díomá a léiriú			Tá díomá orm.	Is mór an trua é.
dóchas a léiriú	Beidh tú ceart go leor.		Tá súil agam...	Tá suil agam go dtiocfaidh sé/sí. Táim ag súil go mór le ...
ligean air/uirthi		Tá tinneas cinn / tinneas fiacaille orm. Tá pian i mo	Féach, is feidir liom eitilt. Is x mé.	Táim ag ligean orm gur x mé.

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

		bholg / i mo chluas / i mo cheann.	Is féidir liom	
scéalta a chumadh nó a insint	Bhí ... Thit ... D'ith ... D'ól... Fuair	Ar maidin Inné Lá amháin	Dé Sathairn seo caite ... Aréir ... Arú inné ...	Anuraidh ... Ar dtús ... Ansin Tar éis tamaill ... faoi dheireadh / ar deireadh
léiriú gur gá nó nach gá rud éigin a dhéanamh agus fiosrú faoi			An bhfuil orm/orainn é seo a dhéanamh? Tá / Níl Tá ort / oraibh x a dhéanamh anois. Tá orm dul abhaile anois mar	Caithfidh mé dul a chodladh go luath mar .. Caithfidh mé éadai nua a cheannach mar .../ m'obair bhaile a dhéanamh nó

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

Catagóir: Eolas a thabhairt agus a lorg

Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste	Naíonáin	Ranganna 1 agus 2	Ranganna 3 agus 4	Ranganna 5 agus 6
Aithint	Peann Sin peann. Is liomsa é.	Is madra mór é sin.	Cailín / buachaill an-mhaith / an-deas / dána is ea é/í.	Teach trí stór atá ann.
tuairisciú	Anseo / as lathair Tá sé/sí tinn, sa bhaile, as lathair. Níl sé/sí anseo. Tá cnag ar an doras. Tá Liam dána / ag ithe / ag troid. Tá an leabhar ar an mbord. Tá sé fliuch, fuar, te. Tá an ghrian ag taitneamh.	Tá sé/sí ag an bhfiacloir / i seomra eile / san ospidéal. Thit sé sa chlós. Bhí..... Chuaigh Tá / Bhí X ag troid sa chlós. Tá x ag ithe an lóin. Thug San Nioclás x dom. Inniu an Luan / Máirt / Céadaoin / Déardaoin / Aoine.	Chonaic mé é/í ar maidin. Níl a fhios agam cá bhfuil sé/sí. Beidh sé ar ais amárach. Chuala..... D'ith mé / d'ól mé Chuaigh Tá sé tirim / ag cur baistí / ag cur sneachta / arís / anois.	Beidh an cluiche ar siúl ar a trí a chlog amárach. Tá beirt – deichniúr as lathair. B'fhéidir go bhfuil sé/sí Beidh mé ag dul go dtí Rachaidh mé ... Ceannóidh mé.....

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

teachtaireacht a thabhairt	Seo duit an rolla / nóta / litir.	Seo nóta duit ó Tá Niamh tinn. Tá cóta nua ag x.	Tá litir agam duit ó Ní bheidh mé ar scoil amárach. Beidh mé ag dul go dtí an fiaclóir ar a 10 a chlog. Ní bheidh x ar scoil go dtí an x mar tá sé/sí tinn.	Beidh an bus déanach inniu. Glaofaidh mé ort/oraibh nuair a bheidh sé in anseo.
ceartú	Ná bí ag __.	Ná déan é sin. Ní hea, is liomsa é. Ní liomsa é – tá mo chóta gorm.	Ná caith páipéir sa chlós. Ní leatsa é – is liomsa é.	Ná bígí ag pleidhcíocht. Thug sé dom é.
ceisteanna a chur agus a fhreagairt	An bhfuil cead agam dul amach / dul go dtí an leithreas? Tá / Níl. Cá bhfuil x? Sa chlós / sa seomra / sa leithreas / sa chófra / sa bhosca. An bhfuil sé (dathanna / gníomhaíochtaí) ? An bhfuil tú tinn? Tá /Níl.	Ar ith/ól tú? D'ith mé / níor ith mé. D'ól mé / níor ól mé. Cad/céard a tharla? Cé leis é seo? Ar thóg, thit, bhris, chuala, tháinig? An raibh, bhfaca, ndeachaigh, ndearna ? Cén dath atá ar an X?	Ceisteanna le briathra ón Aimsir Chaite, Aimsir Láithreach, Aimsir Gnáthláithreach (dearfach agus diúltach). Cad is dóigh leat? Cén t-am? (leathuair tar éis, ceathrú tar éis, ceathrú chun) Cén fáth? Mar	Ceisteanna le briathra ón Aimsir Fháistineach (dearfach agus diúltach). Cad é do thuairim? Is dóigh liom go / gur Cén sort /saghas? Cén praghas? Meas tú?

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 **Email:** Principal@CraggaghNS.ie **Roll No:** 12467R

www.CraggaghNS.ie

	Cad atá sa _? Cé hé / hí sin? Cad é sin? An leabhar é? Ní hea / Sea.	Cathain? (laethanta na seachtaine – inné, ar maidin, ag am lóin) Conas? Cén t-am? (uair) Cé mhéad? Cad is ainm duit? Cén aois tú? Cen rang ina bhfuil tú?		
--	--	---	--	--

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

Catagóir: Struchtúr a chur ar chomhrá

Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste	Naíonáin	Ranganna 1 agus 2	Ranganna 3 agus 4	Ranganna 5 agus 6
oscailt			Ar chuala tú? Tá an lá go hálainn / go dona / fliuch / fuar / go deas.	Tá tú ag obair go cruu /dian.
féincheartú			Ó, gabh mo leithscéal, tá brón orm Ní hea ach Ní anois ach níos déanaí / níos luaithe / ag am	Fan go bhfeicfidh mé.
cur síos a dhéanamh céim ar chéim			Ar dtús..... Ansin Tar éis tamaill Leis sin	Níorbh fhada Ar deireadh
coimriú		 agus is mar sin a tharla. Sin, sin. agus mar sin / dá bhrí sin / dá bharr ní bheidh sé ar scoil.

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R

www.CraggaghNS.ie

deireadh a chur le comhrá			Sin é. Ceart go leor mar sin. Tá deifir orm anois. Tá orm imeacht. (mar)	Caithfidh mé imeacht. Beidh mé ag caint leat arís. Feicfidh mé arís / amárach / níos déanaí thú.
--	--	--	---	--

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

*Tel: 094 9365177 Email: Prínicipal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie*

Na himeachtaí a bhaineann le cultúr na Gaeilge sa scoil agus i dtimpeallacht na scoile;

- Frása na Seachtaine.
- Fógraí agus lipéidí sa timpeallacht.
- Seachtain na Gaeilge.

	Frásaí na Seachtaine
1	Dia duit / Dia is Muire duit
2	Conas tá tú? Táim go maith. Táim go diail..Buíochas le Dia.
3	Cad is ainm duit? is ainm dom
4	Slán leat / Slán agat.
5	Gabh mo leithscéal, a mhúinteoir...
6	Má's é do thoil é / led thoil
7	Go raibh maith agat. /Go raibh míle maith agat
8	Tá fáilte romhat
9	Breithlá sona duit
10	Nollaig shona duit / Cáisc shona duit Athbhliain shona duit
11	Cén t-am é? Tá sé a (deich) a chlog.
12	Anseo, a mhúinteoir. Tá sé as láthair. (Tá sé

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

*Tel: 094 9365177 Email: Principal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie*

	tinn..breoite)
13	An maith leat..? Is maith liom...Ní maith liom...
14	Is fuath liom
15	Conas atá an lá? Tá sé fuar/te,fliuch/tirim ,ag cur sneachta / ag cur báistí, geal/scamallach
16	Cé leis é? Is liomsa é
17	Tá cnag ar an doras. Tá bean/fear/buachaill/cailín ag an doras
18	Cén lá é? Inniu an Luan
19	Cad é an Ghaeilge ar ...?
20	Cad is brí le?
21	Conas a litreofá?
22	An dtuigeann tú? Tuigim / Ní thuigim
23	Cén dath atá ar...?
24	Cén aois thú?
25	Go n-éirí an bóthat leat
26	An mbeidh scoil againn amárach?
27	Togha iarracht

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 **Email:** Principal@CraggaghNS.ie **Roll No:** 12467R
www.CraggaghNS.ie

28	Cén rang ina bhfuil tú? Táim i rang a ceathair....
29	An mó i do chlann?
30	Bí cúramach / Tabhair aire duit féin.

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

*Tel: 094 9365177 Email: Prínicipal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie*

1. Pleanáil Eagraíochta

Pleanáil an Mhúinteora;

Déanann na múinteoirí an pleanáil seo a leanas;

- Pleanáil fhadtéarmach – Scéim Bliana
- Pleanáil ghearrthéarmach – Scéim Coicíse. Tá Cúntas Míosúla ag dul leis an scéim seo

Áiseanna;

Bainimid úsáid as an téacsleabhar **Bun go Barr /Ceartlitriu** Chomh maith le sin tá réimse leathan áiseanna againn Tá liosta den na háiseanna go léir atá in úsáid sa scoil seo mar aguisín sa phlean

Éagsúlacht cumais;

Sa scoil seo déanfar iarracht freastal ar éagsúlacht cumais na bpáistí trí úsáid a bhaint as;

- Modhanna múinte éagsúla
- Straitéisí éagsúla
-

Glacann gach páiste sa scoil páirt sa cheacht Gaeilge. I gcásanna áirithe, téann an dalta chuig an múinteoir feabhais nuair atá an Ghaeilge ar siúl sa seomra.

Comhtháthú le hÁbhair eile

Moltar an Ghaeilge a úsáid i múineadh ábhair eile an churaclam chomh minic agus is féidir m.sh;

- Corpoideachas – cluichí, damhsa, srl
- Ceol – amhráin Ghaeilge, feadóg, banna cheoil
- Matamaitic – uimhreas, áireamh
- Amharcealaíona – péint, dath
- Drámaíocht trí Gaeilge
- Paidreacha as Gaeilge

Is féidir na snáitheanna éisteacht, labhairt, léitheoireacht agus scríobhneoireacht a chomhtháthú lena chéile de ghnáth sa cheacht Ghaeilge. Tá smaointe agus eiseamláirí tugtha ag bun gach snaithe sa Churaclam na Bunscoile faoi seo.

Measúnú

Seo iad na huirlisí atá in úsáid againn;

- Dírbhreatnú an mhúinteora Treoracha a leanúint
- Liosta de na bhfeidhmeanna teanga Treoracha a leanúint sa tasc
- Tascanna agus trialacha deartha ag an múinteoir Gníomhaíochtaí a dhéanamh
- Bailiúchán d'obair an pháiste .Páirt a ghlacadh sa chluiche
- Ábhar éagsúla m.sh. Nollaig, bia, éadaí, srl a athaint agus a ainmniú
- Scrúdaithe

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

*Tel: 094 9365177 Email: Prínicipal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie*

Obair Bhaile

Béim ar obair bhaile simplí:

- Tugtar obair le foghlaim nó le scríobh
- Obair bhaile bunaithe ar an méid atá ar siúl sa scoil
- Naíonáin: ní bhfaigheann na naíonáin obair bhaile go fhoirmiúil
- Rang 2: obair ó bhéal agus litriú gach oíche
- Rang 3 agus 4: Litriú gach oíche agus ceachtanna bunaithe ar obair sa rang (uair sa choicís)
- Rang 5 agus 6: Litriú, léitheoireacht/foghlaim agus obair scríofa gach oíche. Scrudu gach coicis de ghnath.

Forbairt Foirne:

Cuiditheoir sa scoil ar lá pleanála chun cabhair agus smaointí a thabhairt do na múinteoirí.

Tuismitheoirí agus an Ghaeilge

- Bíonn na tuismitheoirí páirteach san obair bhaile
- Bíonn cumarsáid idir an múinteoir agus an tuismitheoir go rialta (Cruinniú Tuismitheoirí/Múinteoirí)
- Is féidir liosta d'abairtí agus focail simplí a thabhairt do na tuismitheoirí i rith Seachtain na Gaeilge. Is féidir iad a chleachtadh lena páiste féin

Comhionannas

Beidh deis ag gach páiste sa scoil seo an Ghaeilge a fhoghlaim.

Cur i bhfeidhm

Rólanna agus freagracht:

- Tá gach múinteoir freagrach as an bplean scoile

Athbhreithniú

Rólanna agus freagracht:

- Tá gach múinteoir freagrach as a rang féin

Spriocdháta don athbhreithniú:

- Téarma 1 2014

Daingniú agus Cumarsáid

Beidh cóip den phlean scoile ag gach múinteoir agus ceann eile san Oifig. Beidh deis ag gach múinteoir an phlean a athrú, más maith leis/leí.

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

*Tel: 094 9365177 Email: Prínicipal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie*

Rannta, Dánta agus Amhráin

Tá an cuid is mó de na dánta, rannta agus amhráin seo a leanas i Lámhleabhar an Mhúinteora **Bualadh Bos**. Tá said bunaithe ar na ceachtanna Gaeilge atá ar siúl sa rang. Tá cuid eile tógtha ó leabhair éagsúla atá sna seomraí ranga.

- Lámhleabhar an Mhúinteora: Bualadh Bos agus CD
- Rannta – Rannta Bheaga do Pháistí CD-Rom
- An Féidir Leat ?– amhráin / rannta agus CD
- D’Aon Ghuth 1 (Amhráin Ghaeilge) Sue Furlong agus CD
- An tAmhránaí Óg. Treasa Ní Cheannaigh & Aidan O Hara agus Téip
- Hip Hip Horray. Helena Hennessy
- Pied Piper
- Sing-a-ling
- Let’s All Sing. Folens
- Amhráin. Folens
- Cuimní Gaeltachta-Ceol agus amhráin
- Muzzy/Muzzy Aris

Rang: Naíonáin Shóisearacha

- Seasaigí Suas
- Mála Scoile
- Cá bhfuil Mamó?
- An Cat
- Is Maith Liom
- Clioptar Clatair
- Timpeall Timpeall
- Tá an Nollaig buailte linn
- Calóga Sneachta
- Breithlá Sona Duit
- Mo Chat Beag
- Tabhair dom bainne
- Tóg cóta as an mbosca
- Lá `le Pádraig
- Lámh, lámh eile
- Cúig ubh
- Cá bhfuil an ubh Chásca?
- Bosca éadaigh
- Dia duit
- Tá tart `s ocras orm anois
- Féach ar an teilifís

Rang: Naíonáin Shinsearacha

Rannta/Dánta:

- Buail ar an doras

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Prínicipal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie

- Ciara sa Chliabhán
- Mise an Chailleach
- Crann Nollag
- Spórt is Spraoi
- Éadaí
- Cad atá uait a pháiste óg?
- Tá mé ag scipeáil
- An tSeamróg
- Cupán duitse is cupán domsa
- Micilín Muc
- Buicéad agus spád
- Séidfidh mé

Amhráin:

- Buail do bhosa
- Ceithre rón
- An leanbh nua
- Tá sé in am bricfeasta anois
- Nigh na héadaí
- Seáinín ar a rothar
- Mainséar beag
- Calóga sneachta ag titim
- Teidí tinn
- Rothaí an bhus
- Sicín beag
- Deir an bhó
- Táimse `mo shuí ar an gcathaoir

Rannta agus amhráin bhreise:

1. Lámha suas.
2. Aon dó muc is bó.
3. Oíche Shamhna.
4. Ar mhaith leat ubh?
5. Mise an ghaoth.
6. Tá sneachta ag titim, ag titim ón spéir.
7. Cuirfidh mé orm mo chóta.
8. Neilí.
9. Siopa milseáin.
10. Tá liathróid ag Learaí.
11. Lá `le Pádraig.
12. Tá mé ag dul ar scoil.
13. Comhair.
14. Fuair mise sliogáin.

Rang: 1 agus 2

Dánta/Rannta

- Lámh, lámh eile
- An zú
- An Fómhair
- An gráinneog
- An t-arracht éadaigh
- Mo theach
- San Nioclás

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 **Email:** Principa1@CraggaghNS.ie **Roll No:** 12467R
www.CraggaghNS.ie

- Luascadar Luascadar Iuch
- Cairde
- Ar scoil
- Bréagáin dheas
- An teach sa choill
- A haon, a dó, a trí
- Gluaiseacht
- An sorcas
- Hurla, harla, hó
- An portán
- An chrosóg mhara
- Mo chaitín
- Cóisir sa ghairdín

Amhráin

- An dochtúir
- Istigh sa zú
- Ar scoil ar an Luan
- Daidí na Nollag
- Ag déanamh briosaí
- Gach lá
- Ceann, srón béal, smig
- An maor scoile
- Ceapaire
- Im, bim, babaró
- Lá breithe sona duit
- An bhanríon dhána, dhána
- Hé hó abhaile linn

Rang: 3 agus 4

Dánta:

- Táim tinn
- An Muc
- Seán agus Máire
- An Feighlí Leanáí
- An Picnic
- Iarnáil (Scéal Dóite)
- Caillte
- Ag Aistriú Scoile
- Teilifís
- An Leabhar ar strae
- Na Séasúir
- Saor ón Scoil

File:

Máire Chaomhánach
Gabriel Rosenstock
Éamonn Ó Ríordain
Éamonn Ó Ríordain
Máire Chaomhánach
Tresa Ní hAilpín
Con Ó Tuama
Máire Chaomhánach
Máire Chaomhánach
Con Ó Tuama
Máire Chaomhánach
Con Ó Tuama

Amhráin

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

*Tel: 094 9365177 Email: Prínicipal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie*

- An Maidirín Rua
- An Poc ar Buile
- An bhfaca tú mo Shéamuisín
- An Mhuc
- Amhrán na bhFiann

Rang: 5 agus 6

Dánta

- Ag Fás
- Na Míonna
- Tithe
- An Cheacht a d'fhoghlaim beirt
- Mo Shuipéir
- Clársholas sa Bhaile
- Bó sa Chlós
- An Teilifís
- Mo Ríomhaire
- Na Séasúir
- An Geimhreadh
- Tír na nÓg

Amhráin

- Nóra Bheag
- Seomra Thomáis
- An bhfaca tú mo Shéamaisín?
- Ó is breá liom mo Theilifís
- Aimsir na hÉireann
- Mise Raifteiri
- Cill Aodain
- Fuair mise Cuireadh

Liosta Áiseanna

Rang: Naíonáin Shóisearacha

- Bualadh Bos Lámhleabhar an Mhúinteora – Niamh agus Ruairí
- Leabhar an Pháiste
- Dhá phuipéad – Jimín agus Cáit
- Dlúthdhiosca (Amhráin agus Rannta)
- Postaeir agus pictiúir
- Luaschartaí
- Cluichí boird agus cluichí bingo
- 200 suaitheantais
- Bréagáin agus samhlacha agus bosca éadaigh

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 Email: Prínicipal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie

- Cluichí Teanga do na Bunranganna. Nóirín Ní Nuadháin
- An Féidir Leat? (Amhráin, rannta, cluichí) agus CD
- D'Aon Ghuth 1 Sue Furlong agus CD
- Ag Caint – Comhrá Gaeilge. Naíonáin – Rang 6
- Gaeilge Bheo – Gaeilge Neamhfhoirmiúil (Lámhleabhar Múinteora)

Rang: Naíonáin Shinsearacha

- Bualadh Bos Lámhleabhar an Mhúinteora - Ruaille Buaille
- Leabhar an pháiste
- Dhá phuipéad – Jimín agus Cáit
- Dlúthdhiosca (Amhráin agus rannta)
- Postaeir agus pictiúir
- Luaschartaí
- Cluichí boird agus bingo
- Cártaí éagsúla – luaschartaí, leidchartaí agus rólchartaí
- Bréagáin
- Rudaí fóra agus bréige
- Seinnteoir CD, téipthaifeadán, srl
- Clárbán
- Béiríní Bríomhara – Leabhar Spraoi
- Cluichí Teanga do na Bunranganna. Nóirín Ní Nuadháin
- Rannta CD Rom
- Leabhair Mhóra x 3. (Séadeán Sí)
- Ag Caint – Comhrá Gaeilge. Naíonáin – Rang 6
- Gaeilge Bheo – Gaeilge Neamhfhoirmiúil (Lámhleabhar Múinteora)

Rang: 1 agus 2

- Bualadh Bos Lámhleabhar an mhúinteora – Bunoscionn
- Leabhar an pháiste
- Dhá phuipéad- Tigí agus Póco
- Dlúthdhiosca
- Postaeir agus cairteanna
- Luaschartaí
- Dreimire abairtí
- Disle
- Cluiche cláir
- Cárta imeartha
- Fuaimeanna agus Focail 1
- Craic le litriú A
- Úsáid a bhaint as leabhair eile m.s. Maith Thú, Inis Dom, Troe Nua, srl
- Leabhar Rannta
- Rannta - CD Rom
- Leabhair Mhóra x 3. (Séadeán Sí)
- Leabhair leabharlainne
- Séadeán Sí
- Leabhair bheaga (x 60) ó Gaelscoil Mhicíl Ciosóg, Inis. Petra Breathnach
- Bríona ag Brionglóid
- Micí Meabhrach

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

*Tel: 094 9365177 Email: Prínicipal@CraggaghNS.ie Roll No: 12467R
www.CraggaghNS.ie*

- Lá le Mamó
- Ag Caint – Comhrá Gaeilge. Naíonáin – Rang 6
- Gaeilge Bheo – Gaeilge Neamhfhoirmiúil (Lámhleabhar Múinteora)

Rang: 3 agus 4

- Bualadh Bos 3 & 4 – Lámhleabhar an mhúinteora
- Leabhar an pháiste
- Dlúthdhiosca
- Ag Caint - Comhrá Gaeilge. Naíonáin – Rang 6
- Gaeilge Bheo – Gaeilge neamhfhoirmiúil. (Lámhleabhar múinteora).
- Fuaimeanna agus Focail 3 & 4
- Mo leabhar Spraoi
- Mo leabhairín Féin 3 & 4
- Treo Nua 3 & 4
- Gach Aon Lá
- Inis Dom 3
- Stór Nua 3
- Maith Thú 3 & 4
- Buail Liom
- Ceartlitriú 1
- Craic le Litriú B & C
- Litriú 3, 4 , 5, 6
- Briathra na Gaeilge
- Dioscó na mbó
- Cluiche: Snakes and Ladders

Leabhair Téascanna

- Diarmuid an Dragún (x 19)
- Seán agus an fathach (x 12)
- Pól agus a chairde (x 21)
- An fear sneachta (x 16).
- Peadar Pluaise B
- Lúsaí
- Suas Liom
- Scéalta Scoile A
- Tine Chnámh A

Rang: 3 agus 4

Leabhair Leabharlainne

• Paidí Péintéir	Hé Imigh leat den Traein
• An Diabhal agus an Bhaille.	An Dá Mhuileann Gaoithe
• Kalia an cailín Ungárach	An Coilleach
• Leanaí ar cailín Haváloch	Mac an Aoire
• Yukiko an cailín Seapánach	Bróga
• Pedro an Gauch beag	Bréagáin Dhaidí na Nollag
• Inuk an buachaill Eiscimeach	Úna an Bhóin Dé
• Mads agus Millalik	Fág Fúinne É

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 **Email:** PrincipaI@CraggaghNS.ie **Roll No:** 12467R
www.CraggaghNS.ie

- Máirín sa sorcas
 - Rás na Seilide
 - Líos Chaitríona
 - Séideán Sí - an pacáiste de leabhairíní: Céim1, Céim 2 agus Céim 3
 - Séideán Sí: Leabhair Mhóra x 3
- Amaidín an piscine ar an rinc scátála
Lala an cóala beag
An gabhar agus an Meannáin

Rang: 5 agus 6

- Bualadh Bos Lámhleabhar an mhúinteora
- Leabhar an pháiste
- Buntús Gramadaí
- Leabhair Breise
 - Craic le Litriú
 - Stór Nua 5 & 6
 - Am Don Leamh

Ag Caint – Comhrá Gaeilge. Naíonáin – Rang 6.
Gaeilge Bheo – Gaeilge neamhfhoirmiúil (Lámhleabhar múinteora).

- Teicneolaíocht an eolais & na cumarsáide www
 - Fios Feasa – First Steps in Irish CD Rom
 - Fios Feasa – Drochlá Ruairí CD-Rom

www.into.ie
www.ippn.ie
www.scoilnet.ie

Leabhair léitheoireachta/leabharlainne
Séideán Sí: An pacáiste de leabhairíní- Céim 1, Céim 2, Céim 3

- An Múinteoir Nua
- An Nathair agus na Spéaclaí
- Seo, Siúd agus uile

Cluichí

- Pacáiste Biongó-Éadaí
- Pacáiste Biongó-Bia

Craggagh National School

Balla, Co Mayo.

Tel: 094 9365177 **Email:** Principal@CraggaghNS.ie **Roll No:** 12467R
www.CraggaghNS.ie

Consultation:

A draft of this policy, when approved by the Board of Management will be made available to parents and submissions may be made through the Principal.

Ratification and Communication:

This policy will be communicated to all teachers, parents and the Board of Management.

A PDF version will be made available for download on the school website (www.CraggaghNS.ie) and a hard copy will be provided on request.

This policy was ratified by the Board of Management of Craggagh National School on:

Date: 23/10/12

Signed: _____